

סדק בקורת הבית

רוח אלמוג / מוות בגשם / רומאן, הוצ' כתר, ירושלים 1982

אמנון נבות
ג. כל הדרכים מובילות

(...) ככל האנשים השואפים ל' הצלחה מהירה הסתפקות גם אני בדרך כלל במידע שניתן ל' השיגו במהירות. על כן נראים לי תהליכים היסטוריים הרבה יותר מעניינים מחייו של פרט זה או אחר. חייו של אדם הם משהו מורכב, הבנתם תובעת הרבה עמל, הרבה רגשות, וכמך בן, גם מעורבות (...). כשמדובר בתהליכים קול להבדוק.

סינוי המצומצם כמבקר ספרותי, אשר עיניו מונע בעדי לחתוך דברים לגפרי, ולשפטים מעדיף לשתף את הקורא בלבטים, הוא תרם המורה לי כי את דבר הביקורת המרויך נחוש ביותר, כותב המספר על עצמו בתוך הספר, ואין לזכור אלא לגלות, עתים לגלות את הביקורת הפנימית בין נצרות דיגום, בין אמירת אותם בדרים בלשון שונה, והאלם אין למתן ולקשר בין דבריו של גיבור המסגרת של הרומאן, שהובאו בדיוגם, לבין דברי הביקורת של הרומאן. הוא אינה מאפשרת פתרון נחוש ומיידי כל כך, ועדיין אין תקיש מכך שהביקורת האמורה היא גשם ברומאן, כי באותה מידה היא שילת והתייחסו של המבקר, במילים אחרות: ההתייחסו היא, אם כי לא בכל מקרה, דן ביוגיה.

בכלות הכל, יקשה מאד להטיל גנאי כל שהוא במסגרת אשר הסיפור הבודד, הפרדה של הסיפור, מכל אחת בפני עצמה והעצבר שלה, אנו נוכל בספק מבהינת עוצמת בסיסית, ללא ספק קיימת באן היכולת לספר סיפור, היכולת לבנות סיטואציה סיפורית העומדת בזכות עצמה, בעלת מבנה פנימי מעגלי, ניקח לחן לראייה וזוהמת את סיפור המסגרת ולחנ את הרומאן, סיפורו של פרופסור ליבט, אשר עליו מוטל מראש התפקיד להציל וללוות את העלילה. כסיפור בפני עצמו יש לו קיומה ערכית שאין להטיל בה ספק, וזאת במסגרת סיפור קצר, עולם פנימי מורכב ומרתק וניגלה לנו באופן אינטואיטיו, ובעבודתו הפדקים שבקרי הבית, הפערים הפנימיים שבדמות הפרשנות כלפי המעגלים המצומצמים של הסיפור הזה גופו, החופק את סיפורו של איש נוקשת ולא רגיש, החולך והאבד על עצמיותו השאולה בדרך לאיבוד עצמיותו האמיתית — והרי שני מעגלים תיכאמים אשר מספר טוב, אפילו מספר מוחמד, יישור מהם סיפור מהפני: החל ברומאן המעניין ונידווי בסגנון דוסטויבסקי, וכלה בליסור בעל איכויות הבריות, אשר על דרך של אלימנציה מסיימת — (רק מספר אחד מצא את הדרך — פיסר הנשקה) התהוה לאיכות שהיא מעבר להיבט הברתי, אכן, כל הדרכים אפשריות, ואזי יתברר כי לא הסיפור מהו עתיד להיות עלילת הדברים העיקרית, אלא סיפור מסגרת, מין ריבוע משיק מעגל פנימי, והמעגל הפנימי הוא סיפור סובך של אהבה, הרס ומות, בארץ ובהון לארץ, הסיפור הפנימי ביום לסיפור הריבועי מסבך כאן את המורכבות, שהיא אמנם בעלת משמעות מבנית, אך הדברים קשורים והומפים סיבך תיכאמי לא מוחלט.

ב. מי כתב את הרומאן הפנימי?

(...) מפרע לי במיוחד גודש ה' אמוציונליות, וקושת לי להבין כיצד יכולת להתפתות ולגות א'

ריו של פרופסור ליבט בדיגום הם הדברים ה' בזנוים והתקפים, אין זו רק שאלה של זיכר' איוון פנימי בין תמות סותרים, אלא עיוות כפויים בכל המרחצאות הפנימיות שלה, המו' לכת ומתעמתת, וזאת היצוגי דו ומנכרי משהו לכל סבל קונה לו מקום עיקרי.

סיפור, שפיקר כהנה מוקנה לת בין הווי' דו, הוא דבדה העיקרי של רוח אלמוג. בכך היא נבדלת מספרים אחרים, והיא אולי הני' קודה שיש לדגש במיוחד. לא זאת בלבד, אלא שמעקב ארוכי אחרי הכתיבה נאות מלמד כי התיבט היה מתפתח והולך מספר לספר, אבל שב, מוות בגשם' הופעלו מנגזרים פנימיים וחוקים מרל סיפור המסגרת, צריך להיות משרי' יין לאופרת אהרת לנבוי, ולשמעוהו של סיפור זה, למרות איכותו הקימה ועבודתו בפני עצמה, הוא משמעות של מיעור פנימי.

ג. לאן מובילה המורכבות?

ברורה לי כמעט משמעותו של הסיבוך המבני העקום כאן, והו נסיון לחזור לתחו' מים הימים של מורכבות ספרותית, הנובע מן הוא כעצם מסקול אפסרי כפוי: התפת' בתוך נוספת כבינון האמור, ואזי התברר משי' שחואו כבחינת כיוון כלים, והעמיד הוא הצופן לני' דבר כפטיח אם רב ואם מיעט, הכל לפי המספכל, ולחילופין, ויותר על הסיבוך המבני' שאינו תואם, כפרומטי, את האוטוביוגרפיה

ההחלטה שלמעלה היא הגורם ערכית ומ' מצה של ההרחשויות המופשטות, האלימה' אהר עיקרי: המוצאות המופשטות הקיימת בו. הפרופסור איבד דרכי הסיפור באופן טראגי גם אשה וגם בת, והצרות איש סובל הוא מיי' גג של הסתמיות שבסבל, 'מוה בגשם' הוא מייצג את העד המגודל להיבט הרומנטי אמרי' רפ, שהוא תולבט הרומנטי בסיפור הפנימי. אבל לא זה הניינו, בעצם, אלא שאלה קשת הרבה יותר, על דבר הקישור בין שני המי' פורים. והרי נכודה העצירה כמה היונקים, וכאן נמנה חבר פגוש ראשוני לגבי הקוהרנט' יות של שני סיפורים דומים. כי מבחינת זה' צוגית אפשר למצא איזה קשר, לא ברובד ה' פנימי החופק סיבה ומסובב, בדרכי האמירה המושכנעת של פרופסור ליבט, נעלה בניה ג'י' ספת, הקשורה כבר לדרך ההיג' הדמויות הפנימיות, אלה אשר המות והרס האהבת' עומדים לפיתון, מוצגות גם ביד' כמסות' המו' בילה את הסיפור, גם ביד' עצמן כמסות' או ליתר דיוק, סרפיים כפוטנציות ומבצית' ההפך של הדברים — גילום דרכי אהבתם וחיייהם החולכים ומסבכרמים באמצעות כתי' בה ספרותית למחצה, בצורה זו נושא הרומאן הפנימי אופי של רומאן מתכבים. האופי ה' ודווי' המוקנה בשל כך לסיפור מתוה הוא לך והמוסגר מראש במסגרת פסורד אמנותית, כי הומיית מוענות מראש כסופרים שכשרי' גם לא התגלה באופן מומש, אלא אבד בתוך סבך תחיים הרומנטיים והמעיקים הללו, אשר כשל גילומם האמנותי חופק את השלל הממשי' ואולי גם נובע ממנו, אפשר אז להיפך, והרי' אהה היא בכל מקרה אותה הרצאות.

מכאן נובע האופי הפסיכואידי של הסיפור הפנימי, המתקיים על ידי כלל בקידות הצי' פית, או ליתר דיוק, ככל מיידיסייפור. מצור' כאן עימות לא נכון בין מוקד התיבט של פרופסור ליבט לבין המוקד המרתף במבוקת של כסה גיבורים מספרים. התוצאה היא עיוות מסיים, שסיבתו היא פיקוס לא אחיד, ש' התפקיד המוקנה לו מראש אל, 'הומוגניטי' היו ליצור כריתב משמעות על ידי שינוי המוקד באופן המוכרי קנה את הטכניקה של 'ראשויות'. אך ב, 'ראשויות', לא הל בלבול בין מערכת הכונות האמנותיות של המספר הווי' צוני והמספר הפנימי. ברומאן הנידון חוקק' התיבט המוקשה והלא רגיש על פרופסור ליבט' האמור מוקנה לדברים איכות כוהנית — על ידי השללת ערכו של הסיפור הפנימי. מעבר לכך, הנוידיים עצמם אכן מפעלים בסחות כוה, בדרך כלל אלה וידיים עליוקים העיקרי' הוא בבילי של תחושה פנימיות. כי איכות של וידי מופנית על ידי ישידות, הנעברות פני' מזה ואפס מעצרים, ואיכות זו לא מופעלת' כאן במלוא כוחה, והתוצאה היא לא פעם אמרפית במקנה כל הנוידיים הנורים ונסי' קים באוחם דברים בדייק, הרס האהבה ומ' ות, בין מות פנימי בין מות ממשי, והתו' צאת, היא מיעוט האמפסק של הדברים, חסר' איכות מעטרת שמתה לכסח מוקנית להם מהיבט אחיד, והרי התיבט הטראגי של הדי' ברים הוא כאן התיבט העיקרי. התוצאה היא, שז, מיעוט משקלו של התיבט הטראגי וה' אימפקט שלו, ובאופן אירוני יאמנ, כי דבי'

הפנימיות של דרכי הסיפור המורגלות של רות אלמוג.

מנקודה מסוימת דרך הווידי היא מוגבלת מדידת המבוקש לבנות מבדה מורכב לתפארת. הסיבה היא, שתגורככות היא בדרך כלל עני' יין שמצוי בתוכו ולא מוחוצה לו. בכל הקביעות' ופלו יש הרבה מאד מראית עין, והכל צריך בדיקה מהודשת, גם של מספר, גם של הכי' קורת, ואולם ברומאן הנידון עיומת מוחשה של התרחבות מבנית, שאינה חושפת חסדי את רמת ההרחשויות והאינטנסיביות שלהן, והו' שטר פיגוראטיבי ללא כיוו' תימאטי מספק. צעד אחד נוסף ויבול את הדברים אל ה' משמעות הקאפיגוריות שלהם. הדבר הזה אפיוני בעיקר בקרב מספרו דו הפלמית, בעיקר, (אן לא רק) בפרסומים האחרונים. הם נוסים מאד לסבך את הסיפור ולהקנות לו מורכבות בכל מהיר. התוצאה היא בדרך כלל מערכת כסוכבת של פיגומים ועמדי בטון סוכיבים ומפותלים זה בזה, אבל עירומים, כי הסיפור עצמו נמוך בכמה דרגות מהכונות המוקרות לו מראש, כיון זה של דברים בסיפורת של רוח אלמוג מתייב חמורד אזי' הרה המור, כמעט בלשון מביה ישירה המ' בקשת יתר התגרות, יתר השתקפות במגוון בו עשתה המספרת רבות והעמקה בו ככל האפשר. צריך לבודד את המרכיב הזה מכל ספיתו ולהפוך אותו למרכיב מרכזי, כי בו הכות, ואובדנו הוא כעצם אובדן הנקודה הארכימדית של הסיפורת מואה, והערך ה' מוקנה.

ההחלטה שלמעלה היא הגורם ערכית ומ' מצה של ההרחשויות המופשטות, האלימה' אהר עיקרי: המוצאות המופשטות הקיימת בו. הפרופסור איבד דרכי הסיפור באופן טראגי גם אשה וגם בת, והצרות איש סובל הוא מיי' גג של הסתמיות שבסבל, 'מוה בגשם' הוא מייצג את העד המגודל להיבט הרומנטי אמרי' רפ, שהוא תולבט הרומנטי בסיפור הפנימי. אבל לא זה הניינו, בעצם, אלא שאלה קשת הרבה יותר, על דבר הקישור בין שני המי' פורים. והרי נכודה העצירה כמה היונקים, וכאן נמנה חבר פגוש ראשוני לגבי הקוהרנט' יות של שני סיפורים דומים. כי מבחינת זה' צוגית אפשר למצא איזה קשר, לא ברובד ה' פנימי החופק סיבה ומסובב, בדרכי האמירה המושכנעת של פרופסור ליבט, נעלה בניה ג'י' ספת, הקשורה כבר לדרך ההיג' הדמויות הפנימיות, אלה אשר המות והרס האהבת' עומדים לפיתון, מוצגות גם ביד' כמסות' המו' בילה את הסיפור, גם ביד' עצמן כמסות' או ליתר דיוק, סרפיים כפוטנציות ומבצית' ההפך של הדברים — גילום דרכי אהבתם וחיייהם החולכים ומסבכרמים באמצעות כתי' בה ספרותית למחצה, בצורה זו נושא הרומאן הפנימי אופי של רומאן מתכבים. האופי ה' ודווי' המוקנה בשל כך לסיפור מתוה הוא לך והמוסגר מראש במסגרת פסורד אמנותית, כי הומיית מוענות מראש כסופרים שכשרי' גם לא התגלה באופן מומש, אלא אבד בתוך סבך תחיים הרומנטיים והמעיקים הללו, אשר כשל גילומם האמנותי חופק את השלל הממשי' ואולי גם נובע ממנו, אפשר אז להיפך, והרי' אהה היא בכל מקרה אותה הרצאות.